

АНОТАЦІЯ

Свиридюк В.В. Формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі фахової підготовки в закладах професійно-технічної освіти. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступня доктора філософії за спеціальністю 011 – освітні педагогічні науки. – Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Умань, 2020.

Дисертацію присвячено актуальній проблемі формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі фахової підготовки в закладах професійно-технічної освіти.

Актуальність удосконалення професійної підготовки фахівців у сфері електротехнічних спеціальностей зумовлена низкою чинників: по-перше, стрімким зростанням необхідної кількості фахівців з даних спеціальностей. Ця ситуація зумовила зміни у цілях, змісті, структурі, а відповідно, й у функціях та завданнях діяльності фахівців електротехнічних спеціальностей. По-друге, електроенергетика посідає одне з перших місць у економіці України, так із 33 галузей виробництва не має жодної, яка б не потребувала участі працівників електротехнічних спеціальностей. По-третє, стрімкий розвиток науки та техніки вносить динамічні зміни у зміст системи підготовки фахівців електротехнічних спеціальностей як на рівні робітничих професій, так і середньої та вищої ланки. По-четверте, успішний перехід до демократичних засад має супроводжуватися процесами гуманізації та гуманітаризації технічної освіти. Це основний стратегічний напрям розвитку професійно-технічної освіти, мета якої полягає у формуванні не тільки кваліфікованого робітника із певної спеціальності, але і творчої особистості, наділеної високими соціально-психологічними та інтелектуальними якостями, який відповідає вимогам сучасного ринку праці. Впровадження і реалізація

компетентнісного підходу в професійно-технічну освіту дозволить швидко реагувати на потреби ринку праці, на його вимоги.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що: вперше: обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у закладах професійно-технічної освіти (цілеспрямований розвиток позитивної мотивації учнів до оволодіння професією електромонтер; модернізація змісту професійної підготовки майбутніх електромонтерів на засадах компетентнісного підходу; застосування в перебігу професійної підготовки майбутніх електромонтерів системи методів об'єктивного оцінювання компетентнісних досягнень учнів; застосування інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх електромонтерів); розроблено структурно-функціональну модель формування професійної компетентності майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі їх професійної підготовки, яка охоплює такі блоки: методологічно-цільовий (мета, завдання, методологічні підходи, педагогічні принципи), суб'єктний (педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виробничого процесу, а саме комплексна взаємодія педагогічних працівників, учнів, роботодавців, батьків.), змістово-технологічний (зміст фахових дисциплін, технології інтерактивного, проблемного, розвивального, імітаційно-ігрового навчання, проєктна та ІТ-технології), діагностико-корегувальний (критерії, показники, рівні сформованості професійної компетентності, результат).

Уточнено сутність ключових понять дослідження: «компетентний», «компетентність», «професійна компетентність», «професійна компетентність майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування».

Подальшого розвитку набули зміст, форми і методи професійної підготовки майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі фахової підготовки.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні й упровадженні у практику методичних рекомендацій «Професійна компетентність майбутніх електриків: методика формування в закладах П(ПТ)О»; методики діагностування сформованості професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування. Підготовлені освітня програма та електронні підручники «Електротехніка», «Спеціальна технологія електрика», які рекомендовані Міністерством освіти і науки України для вивчення в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, можуть бути використані у вітчизняній практиці професійної (професійно-технічної) освіти.

Зібраний і проаналізований фактичний матеріал, а також теоретичні положення і висновки можуть дістати застосування при розв'язанні наукових і практичних завдань модернізації національної системи професійної (професійно-технічної) освіти України; під час написання підручників, посібників, методичних рекомендацій для студентів, аспірантів, учителів, науковців.

У результаті вивчення та узагальнення наукових джерел встановлено, що дослідники єдині у тому, що професійна компетентність майбутнього кваліфікованого робітника – явище багатогранне і складає сукупність компетентностей, які необхідно сформувати в процесі професійної підготовки. Однак спеціальних досліджень, які стосуються формування професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування не виявлено. Професійну компетентність майбутнього електрика з ремонту та обслуговування електроустаткування розглядаємо як інтегровану якість особистості майбутнього електрика, яка характеризується його стійкою мотивацією до оволодіння сучасними знаннями, досвідом техніко-технологічної діяльності, професійними цінностями, що зумовлюють здатність особистості ефективно здійснювати ремонт, експлуатацію, діагностику та обслуговування об'єктів

електроустаткування у промисловому та аграрному виробництві, продуктивно розв'язувати соціально-виробничі ситуації.

Охарактеризовано структурні компоненти професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування: мотиваційно-ціннісний, теоретико-когнітивний, практично-діяльнісний, особистісно-рефлексивний компоненти.

З метою діагностування сформованості професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування виокремлено чотири критерії з такими показниками: потребо-мотиваційний (потреба у створенні власної професійної кар'єри, в творчій електротехнічній діяльності; наполегливість у розв'язанні виробничих завдань; бажання саморозвитку та продовження навчання за фахом; прагнення набути професійно важливих якостей; потреба в постійному опануванні інноваційними електротехнічними знаннями); когнітивний (знання правил електробезпеки та безпечного виконання робіт, ознак несправності та ненормального режиму роботи, основ електротехніки, правил читання технічної документації, електричних схем освітлення, будови і принципів роботи електрообладнання, основних видів електротехнічних матеріалів, а також технології монтажних і ремонтних робіт); діяльнісний (уміння дотримуватися вимог безпеки праці, користуватися нормативною та технічною документацією, засобами захисту, раціонально і ефективно організувати робоче місце, працювати пневмо- та електроінструментом, визначати працездатність електрозахисних засобів, інструменту, приладів і стан електрообладнання, складати, розбирати, читати прості електричні схеми, виконувати прості слюсарні та електромонтажні роботи); особистісно-самооцінний (здатність робити аргументований вибір, уникати конфліктних ситуацій, організувати взаємодію з іншими, розвинене технічне мислення, організованість, відповідальність, стриманість, самооцінка, самоаналіз, самодисципліна, самоконтроль). Визначено наступні рівні: високий (10-12 балів), достатній (7-9), середній (4-6) та низький (1-3).

За результатами констатувального етапу експерименту встановлено, що інформативно-когнітивний та діяльнісний критерій є найбільш розвинутими, середні значення 7,63 та 7,12 відповідно, що пов'язано з домінуванням кількості годин теоретичного навчання над практичним у робочих навчальних планах. Середні значення сформованості потребо-мотиваційного (6.75) та особистісно-самооцінного (6.44) критеріїв порівняно нижчі.

Розроблено структурно-функціональну модель формування професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування у процесі їх професійної підготовки, яка охоплює такі блоки: методологічно-цільовий (мета, завдання, методологічні підходи, педагогічні принципи), суб'єктний (педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виробничого процесу, а саме комплексна взаємодія педагогічних працівників, учнів, роботодавців, батьків.), змістово-технологічний (зміст фахових дисциплін, технології інтерактивного, проблемного, розвивального, імітаційно-ігрового навчання, проектна та ІТ-технології), діагностико-корегувальний (критерії, показники, рівні сформованості професійної компетентності, результат).

Обґрунтовано педагогічні умови формування професійної компетентності майбутніх електриків з ремонту та обслуговування електроустаткування у закладах професійно-технічної освіти (цілеспрямований розвиток позитивної мотивації учнів до оволодіння професією електрик; модернізація змісту професійної підготовки майбутніх електриків на засадах компетентнісного підходу; застосування в перебігу професійної підготовки майбутніх електриків системи методів об'єктивного оцінювання компетентнісних досягнень учнів; застосування інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх електриків). Для реалізації першої педагогічної умови, яка передбачала цілеспрямований розвиток позитивної мотивації учнів до оволодіння професією електрик, систематично організовувалися: екскурсії на виробництво; проводилися тижні професії; конкурси професійної

майстерності; професійні квести тощо. Друга педагогічна умова спрямована на модернізацію змісту фахових дисциплін професійної підготовки майбутніх електромонтерів на засадах компетентнісного підходу і зреалізовувалася шляхом: розроблення нової освітньої програми, внесення змін у навчальні програми фахових дисциплін; оновлення змісту електронних підручників «Електротехніка», «Спеціальна технологія електромонтера», які рекомендовані Міністерством освіти і науки України для вивчення в закладах професійної (професійно-технічної) освіти, удосконалення змісту виробничого навчання та виробничої практики; розширення фахових знань у професійно-орієнтованих гуртках, клубах та інших формах позаурочної роботи. Реалізацію третьої педагогічної умови, а саме застосування в перебігу професійної підготовки майбутніх електромонтерів системи методів об'єктивного оцінювання компетентнісних досягнень учнів, здійснювалася через: застосування тестових технологій, які містять компетентнісно-орієнтовані завдання, використання психо-діагностичних методик оцінювання учнів за тією чи іншою компетентністю. Впровадження четвертої педагогічної умови 'інноваційних технологій професійної підготовки майбутніх електромонтерів', відбувалася через використання інноваційних технологій навчання: індивідуальний підхід до учня; впровадження дистанційної освіти; розв'язування виробничих ситуацій та ситуативних виробничих завдань, моделювання майбутньої професійної діяльності, організація професійно спрямованої дослідницько-пошукової роботи, проведення ділових ігор тощо.

Ключові слова: професійно-технічна освіта, професійна компетентність, кваліфікований робітник, електромонтер, фахова підготовка.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА

Наукові праці, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Свиридюк В. В. Зміст спеціальних компетентностей у фаховій підготовці електромонтера. *Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Умань. ВПЦ Візаві. 2018. Вип. 18. С. 304–315.
2. Свиридюк В. В. Професійне становлення особистості в умовах євроінтеграційних процесів. *Проблеми освіти: збірник наукових праць ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України*. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД». 2018. Вип. 88 (частина 2). С. 188–195.
3. Свиридюк В. В. Особливості фахової підготовки майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у закладах професійно-технічної освіти. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань : ВПЦ Візаві, 2020. Випуск 2(22). С. 142–149.

Статті у наукових виданнях інших держав

4. Свиридюк В. В. Особливості компетентнісного підходу при підготовці майбутніх фахівців у закладах професійно-технічної освіти. *Colloquium-journal*. Вип. 29(81) ч. 2, Warszawa, Polska, 2020. С. 23–26. ISSN 2520-6990 ISSN 2520-2480

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

5. Свиридюк В. В. Електротехніка [Електронний ресурс]. 2018. URL: <http://eltech-upal.pto.org.ua/>;
6. Свиридюк В. В. Спеціальна технологія електромонтера [Електронний ресурс]. 2019 URL : <http://danube.pto.org.ua/index.php/component/k2/itemlist/category/215-textbook-6>

7. Свиридюк В. В. Місце професійної компетентності у процесі фахової підготовки фахівців електротехнічних спеціальностей. Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2018: трансформації та інновації в освіті у глобалізаційному світі : матеріали II Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 7-8 червня 2018 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2018. 268 с. С.191-193
8. Свиридюк В. В. Професійна орієнтація молоді в умовах євроінтеграційних процесів. Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів II Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (15 червня 2018 р.) За ред. С. Щудло, О. Заболотної, О. Ковальчук. Київ – Дрогобич: ТзЩВ «Трек-ЛТД», 2018. С.126–128.
9. Свиридюк В. В. Особистісне зростання учнів електротехнічних спеціальностей в закладах професійно-технічної освіти. Траєкторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (15 листопада 2018 р.) – Маріуполь:, 2019. 200 с.
10. Свиридюк В. В. Електронний підручник як один із напрямів розвитку електронних інформаційних ресурсів. Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження : Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (21 червня 2019 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Київ – Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2019. 198 с.
11. Свиридюк В. В. Дистанційне навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти з досвіду державного навчального закладу «Уманський професійний аграрний ліцей». Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (26 червня 2020 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. – Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2020. – 159с.

ABSTRACT

Svyrydiuk V. Professional Competence Formation of Future Electricians for Repair and Maintenance of Electrical Equipment in the Professional Training Process in Vocational Education Institutions. – Manuscripted scientific qualification paper.

The thesis for PhD in Philosophy degree, specialty 011 – Educational Pedagogical Sciences. – Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Uman, 2020.

The thesis is devoted to the actual problem of professional competence formation of future electricians on repair and maintenance of electrical equipment in the professional training process in vocational education institutions.

The urgency of improving the specialists' training in the field of electrical specialties is due to a number of factors: first, the rapid growth of the required number of specialists in these specialties. This situation has led to changes in the goals, content, structure, and, accordingly, in the functions and tasks of specialists in electrical engineering. Secondly, the electric power industry occupies one of the first places in the economy of Ukraine, so there is no one of the 33 industries that would not require the workers' participation in electrical engineering. Third, the rapid development of science and technology makes dynamic changes in the content of the specialists' training system in electrical specialties both at the level of working professions and at the middle and senior management. Fourth, processes of humanization and humanitarianization of technical education must accompany the successful transition to democratic principles. This is the main strategic direction of vocational education. The purpose of which is to form not only a skilled worker in a particular specialty, but also a creative person endowed with high socio-psychological and intellectual qualities, which meets the requirements of the modern labour market. The introduction and implementation of a competency-based approach to vocational education will allow to respond quickly to the needs of the labour market, to its requirements.

The scientific novelty of the study outcomes deals with the following. For the first time, the pedagogical conditions for professional competence formation of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment in vocational education institutions are purposeful development of students' positive motivation to master the profession of electrician; modernization of vocational training competence approach, the use methods of objective assessment of students' competencies during the future electricians' training system; the use of innovative technologies for future electricians' training. It developed a structural and functional model of professional competence of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment in their training process. Which covers the following blocks: methodological and target (purpose, objectives, methodological approaches, pedagogical principles), subjective (pedagogical interaction of subjects) educational and production process, namely the complex interaction of teachers, students, employers, parents.), content-technological (content of professional disciplines, technology of interactive, problem-based, developmental, simulation-game learning, design and IT-technology), diagnostic-corrective (criteria, indicators, levels of professional competence, result).

The essence of the key concepts of the research is specified: «competent», «competence», «and professional competence», « professional competence of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment».

The content, forms and methods of professional training of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment in the process of professional training have been further developed.

The practical significance of the obtained results lies in the development and implementation in practice of methodological recommendations «Future electricians professional competence: methods of formation in institutions P (PT) O»; methods of diagnosing the professional competence formation of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment. Educational program and electronic textbooks «Electrical Engineering», «Special technology electrician» have been prepared which are recommended by the Ministry of Education and Science of

Ukraine for study in vocational education, can be used in domestic practice of vocational education.

The collected and analyzed factual material, as well as theoretical provisions and conclusions can be used in solving scientific and practical problems of modernization of the national system of vocational education of Ukraine; when writing textbooks, manuals, guidelines for students, graduate students, teachers, scientists.

As a result of studying and generalizing scientific sources, it is established that researchers are united in the fact that future skilled worker's professional competence is a multifaceted phenomenon and is a set of competencies that must be formed in the training process. However, special studies concerning the professional competence formation of future electricians in the repair and maintenance of electrical equipment have not been identified. We consider the professional competence of the future electrician for repair and maintenance of electrical equipment as an integrated personality quality of the future electrician, which is characterized by his strong motivation to master modern knowledge, experience of technical and technological activities, professional values that determine the ability to repair effectively, operate, diagnose and maintain objects of electrical equipment in industrial and agricultural production, productively solve socio-industrial situations.

The structural components of professional competence of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment are characterized such as motivational-value, theoretical-cognitive, practical-activity, personal-reflexive components.

In order to diagnose the professional competence formation of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment, four criteria are identified with the following indicators: need-motivational (the need to create their own professional career, creative electrical engineering; persistence in solving production problems; desire for self-development and desire for self-development training in the specialty, the desire to acquire professionally important qualities, the

need for constant mastery of innovative electrical knowledge); cognitive activity (ability to comply with occupational safety requirements, use regulatory and technical documentation, means of protection, rationally and effectively organize the workplace, work with pneumatic and power tools, determine the efficiency of electrical protective equipment, tools, devices and electrical equipment, assemble, disassemble, read simple electrical diagrams, perform simple metalwork and electrical work); personal and self-esteem (ability to make informed choices, avoid conflict situations, organize interaction with others, developed technical thinking, organization, responsibility, restraint, self-esteem, self-analysis, self-discipline, self-control). The following levels were determined: high (10-12 points), sufficient (7-9), medium (4-6) and low (1-3).

According to the results of the experiment observational stage, it was found that the informative-cognitive and activity criteria are the most developed, the average value of 7.63 and 7.12, respectively, due to the dominance of the number of hours of theoretical training over practical in working curricula. The average value of the formation of need-motivational (6.75) and personal-self-assessment (6.44) criteria is relatively lower.

A structural-functional model of professional competence formation of future electricians for repair and maintenance of electrical equipment in their professional training process has been developed, which covers the following blocks: methodological-target (goal, tasks, methodological approaches, pedagogical principles), subjective (pedagogical interaction of subjects) educational and production process, namely the complex interaction of teachers, students, employers, parents.), content-technological (content of professional disciplines, technology of interactive, problem-based, developmental, simulation-game learning, design and IT-technology), diagnostic-corrective (criteria, indicators, levels of professional competence, result).

Pedagogical conditions of professional competence formation of future electricians on repair and maintenance of electrical equipment in vocational education institutions (purposeful development of positive motivation of students to

master the profession of electrician; modernization of the content future electricians' professional training on the basis of competence approach; objective assessment of students' competence achievements; application of innovative technologies of future electricians' professional training). To implement the first pedagogical condition, which provided for the purposeful development of students' positive motivation to master the profession of electrician, were systematically organized: excursions to production; profession weeks were held; competitions of professional skill; professional quests, etc.

The second pedagogical condition is aimed at modernizing the content of professional disciplines of future electricians' professional training on the basis of the competency approach and was implemented by: developing a new educational program, making changes to the curricula of professional disciplines; updating the content of electronic textbooks «Electrical Engineering», «Special technology electrician», which are recommended by the Ministry of Education and Science of Ukraine for study in vocational education, improving the content of industrial training and industrial practice; expansion of professional knowledge in professionally-oriented circles, clubs and other forms of extracurricular activities. The implementation of the third pedagogical condition, namely the use in the future electricians training of the system of methods of objective assessment of students' competencies, was carried out through: the use of test technologies that contain competency-oriented tasks, the use of psycho-diagnostic methods of assessing students in a particular competence. The introduction of the fourth pedagogical condition of 'innovative technologies of future electricians' professional training' took place through the use of innovative learning technologies: individual approach to the student; introduction of distance education; solving production situations and situational production tasks, modeling future professional activity, organization of professionally oriented research work, conducting business games, etc.

Keywords: vocational education, professional competence, skilled worker, electrician, professional training.

LIST OF AUTHOR'S PUBLICATIONS

Research works in which the main scientific results of the thesis are published

Articles in scientific professional publications of Ukraine

1. Свиридюк В. В. Зміст спеціальних компетентностей у фаховій підготовці електромонтера. *Проблеми підготовки сучасного вчителя : збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини*. Умань. ВПЦ Візаві. 2018. Вип. 18. С. 304–315.
2. Свиридюк В. В. Професійне становлення особистості в умовах євроінтеграційних процесів. *Проблеми освіти: збірник наукових праць ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України*. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД». 2018. Вип. 88 (частина 2). С. 188–195.
3. Свиридюк В. В. Особливості фахової підготовки майбутніх електромонтерів з ремонту та обслуговування електроустаткування у закладах професійно-технічної освіти. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. Умань : ВПЦ Візаві, 2020. Випуск 2(22). С. 142–149.

Articles in scientific journals of other countries

4. Свиридюк В. В. Особливості компетентнісного підходу при підготовці майбутніх фахівців у закладах професійно-технічної освіти. *Colloquium-journal*. Вип. 29(81) ч. 2, Warszawa, Polska, 2020. С. 23–26. ISSN 2520-6990
ISSN 2520-2480

Research works which certify the approbation of the materials of the thesis

5. Свиридюк В. В. Електротехніка [Електронний ресурс]. 2018. URL: <http://eltech-upal.pto.org.ua/>;
6. Свиридюк В. В. Спеціальна технологія електромонтера [Електронний ресурс]. 2019 URL : <http://danube.pto.org.ua/index.php/component/k2/itemlist/category/215-textbook-6>
7. Свиридюк В. В. Місце професійної компетентності у процесі фахової підготовки фахівців електротехнічних спеціальностей. Педагогічна

- компаративістика і міжнародна освіта – 2018: трансформації та інновації в освіті у глобалізаційному світі : матеріали II Міжнародної наук.-практ. конференції (Київ, 7-8 червня 2018 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України / За заг. ред О.І. Локшиної. Київ–Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2018. 268 с. С.191-193
8. Свиридюк В. В. Професійна орієнтація молоді в умовах євроінтеграційних процесів. Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів II Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (15 червня 2018 р.) За ред. С. Щудло, О. Заболотної, О. Ковальчук. Київ – Дрогобич: ТзЩВ «Трек-ЛТД», 2018. С.126–128.
 9. Свиридюк В. В. Особистісне зростання учнів електротехнічних спеціальностей в закладах професійно-технічної освіти. Траєкторії сталого розвитку українського суспільства: особистість і культура : Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (15 листопада 2018 р.) – Маріуполь:, 2019. 200 с.
 10. Свиридюк В. В. Електронний підручник як один із напрямів розвитку електронних інформаційних ресурсів. Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження : Збірник матеріалів III Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (21 червня 2019 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. Київ – Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2019. 198 с.
 11. Свиридюк В. В. Дистанційне навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти з досвіду державного навчального закладу «Уманський професійний аграрний ліцей». Імплементация європейських стандартів в українські освітні дослідження: Збірник матеріалів IV Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (26 червня 2020 р.) / За ред. С. Щудло, О. Заболотної, Л. Загоруйко. – Дрогобич : ТзОВ «Трек-ЛТД», 2020. – 159 с.